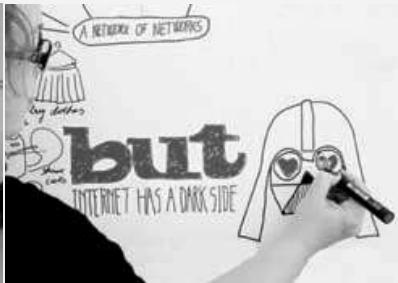

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

ΕΝΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ
ΤΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ ΜΙΣΟΥΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΜΕΣΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ιδιότητα του πολίτη εκφοβισμός εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα
εχθρικότητα ανεκτικότητα υπευθυνότητα αντιαθιγγανισμός αλληλεγγύη
ξενοφοβία δικαιοσύνη έγκλημα σεβασμός σεξισμός διαφορετικότητα ρατσισμός
ειρήνη εθνικισμός προκατάληψη συμμετοχή αντισημιτισμός ισότητα ομοφοβία
ασφάλεια αξιοπρέπεια ισλαμοφοβία ελευθερία διάκριση δημοκρατία μίσος

NO HATE
SPEECH
MOVEMENT

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

5.5 ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Η ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΜΙΣΟΥΣ

Η ρητορική μίσους μπορεί να συμβεί μόνο όταν άνθρωποι θεωρούν ότι γνωρίζουν κάτι για μια ομάδα ή ένα άτομο-στόχο. Μια πλήρως ανώνυμη ταυτότητα δε γίνεται στόχος της ρητορικής μίσους, εκτός, ίσως, από περιπτώσεις όπου η ανωνυμία ταυτιστεί με κάποια προσωπικά χαρακτηριστικά! Για πολλές ομάδες, η αποκάλυψη βασικών στοιχείων της ταυτότητάς τους μπορεί εύκολα να τις καταστήσει στόχο ρητορικής μίσους. Αυτό συμβαίνει συχνά σε γυναίκες, άτομα με αναπηρία, εθνοτικές μειονότητες, κλπ. Εάν κάποιος ανήκει σε μια τέτοια ομάδα-στόχο, το να αποκαλύψει προσωπικές πληροφορίες στο διαδίκτυο και να επιτρέψει να γίνουν συσχετισμοί με την ταυτότητά του εκτός διαδικτύου μπορεί έως και να αποβεί επικίνδυνο για την ασφάλειά του.

Οι ιδιωτικές ή προσωπικές πληροφορίες εγείρουν ιδιαίτερο κίνδυνο σε περιπτώσεις κυβερνοεκφοβισμού και ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο. Πολλοί άνθρωποι αναρτούν στο διαδίκτυο προσωπικές πληροφορίες για τον εαυτό τους, όπως προσωπικές φωτογραφίες, πληροφορίες για σχέσεις ή λεπτομέρειες για το πού ζουν ή φοιτούν. Εάν γίνουν στόχος κυβερνοεκφοβισμού, οι πληροφορίες αυτές συχνά θα χρησιμοποιηθούν για να τους κάνουν κακό.

Η ΙΔΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ «ΕΙΚΟΝΙΚΟ» ΚΟΣΜΟ

Το διαδίκτυο είναι ένας δημόσιος χώρος. Είναι δημόσιος όπως ακριβώς και ένας δρόμος ή ένα εμπορικό κέντρο: υπάρχουν και άλλοι άνθρωποι «τριγύρω» και μπορούν να δουν τι κάνουμε. Ωστόσο, υπάρχουν κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ζωής στον «εικονικό» κόσμο, που καθιστούν την ιδιωτικότητα πιο επιτακτική από ό,τι είναι στον δρόμο.

Στον δρόμο, ως επί το πλείστον ξέρουμε ότι άλλοι μας βλέπουν ή μπορούν να μας δουν εάν αποφασίσουν να κοιτάξουν. Στο διαδίκτυο, πολύ λίγοι γνωρίζουν τι σημαίνει να μας κοιτάζουν άλλοι και ακόμα λιγότεροι γνωρίζουν πώς μπορούμε να προστατευτούμε από το βλέμμα τους. Αυτή η έλλειψη επίγνωσης μπορεί να αφήσει ανθρώπους εκτεθειμένους σε απειλές ή εκμετάλλευση, τόσο σωματικά όσο και ψυχολογικά. Αυτοί που θέλουν να εκφοβίσουν, να βασανίσουν, να απειλήσουν ή να εκμεταλλευτούν άλλους, θα μπορέσουν να το κάνουν πολύ πιο εύκολα εάν έχουν πληροφορίες για τα θύματά τους. Επομένως, τα θέματα που άπτονται της ιδιωτικότητας είναι ιδιαίτερα σημαντικά στο πλαίσιο του κυβερνοεκφοβισμού.

ΒΑΣΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ

- Οι νέοι άνθρωποι πρέπει να θυμούνται ότι το διαδίκτυο είναι ένας δημόσιος χώρος, όπου άλλοι άνθρωποι μπορούν να δουν τι κάνουμε και πώς είμαστε, ακόμα και όταν νομίζουμε ότι δεν μπορούν.

- Το διαδίκτυο κρύβει τους δικούς του κινδύνους: υπάρχουν άνθρωποι που μπορεί να χρησιμοποιήσουν προσωπικά δεδομένα ή πληροφορίες για να πληγώσουν ή να κάνουν κακό. Οι νέοι/νέες θα πρέπει να προσπαθήσουν να περιορίσουν αυτήν την ικανότητα, παίρνοντας κάποιες προφυλάξεις.
- Οτιδήποτε δημοσιεύεται στο διαδίκτυο μένει εκεί για πάντα! Αυτό πρέπει να το γνωρίζουν οι νέοι άνθρωποι και να αναρωτιούνται εάν τα προσωπικά δεδομένα που αποκαλύπτουν σήμερα μπορεί να λένε κάτι που θα μετανιώσουν αργότερα.
- Οι νέοι άνθρωποι θα πρέπει να θυμούνται να σέβονται την ιδιωτική ζωή και ασφάλεια των άλλων. Αυτό δε σημαίνει απλά ότι δεν πρέπει να επιδεικνύουν οι ίδιοι επιβλαβή ή καταχρηστική συμπεριφορά, αλλά επίσης ότι πρέπει να είναι προσεκτικοί στο να μοιράζονται πληροφορίες για άλλους ανθρώπους, που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για το κακό τους.
- Υπάρχουν προστατευτικές διατάξεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που εφαρμόζονται είτε σε περιπτώσεις όπου άλλοι αποκτούν πρόσβαση σε πληροφορίες για εμάς, χωρίς να τους έχουμε δώσει την άδεια να το κάνουν, είτε όταν δημοσιεύονται πράγματα για εμάς στο διαδίκτυο, που πλήττουν το αίσθημα της προσωπικής ακεραιότητάς μας.
- Υπάρχουν πολλές οργανώσεις και δημόσιοι φορείς που μπορούν να βοηθήσουν σε τέτοιες περιπτώσεις, ιδίως όταν εμπλέκονται νεαρά άτομα. Οι νέοι/νέες οφείλουν να ξέρουν ότι έχουν τη δύναμη να το καταγγείλουν, εάν πέσουν θύμα κακομεταχείρισης ή εκμετάλλευσης στο διαδίκτυο.
- Δεν υπάρχει ανωνυμία. Για οτιδήποτε γίνεται στο διαδίκτυο, μπορεί να εντοπιστεί ο άνθρωπος που το «ανέβασε». Επίσης δεν υπάρχει ατιμωρησία: πολλές μορφές διαδικτυακής ρητορικής μίσους και κυβερνοεκφοβισμού τιμωρούνται από το νόμο.

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του.

Άρθρο 8, παρ. 1, Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

1. Κανένα παιδί δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αυθαίρετης ή παράνομης επέμβασης στην ιδιωτική του ζωή, στην οικογένειά του, στην κατοικία του ή στην αλληλογραφία του, ούτε παράνομων προσβολών της τιμής και της υπόληψής του.

2. Το παιδί δικαιούται να προστατεύεται από τον νόμο έναντι τέτοιων επεμβάσεων ή προσβολών.

Άρθρο 16, Σύμβαση ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΖΩΗ

Το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή προστατεύεται από ποικίλες συμβάσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Βάσει του δικαίου ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ο όρος «ιδιωτική ζωή» καλύπτει πολλά περισσότερα από την ιδιωτικότητα και συμπεριλαμβάνει εκείνους τους τομείς της προσωπικής ζωής, που είναι πιο

σημαντικοί για την ταυτότητα και την αξιοπρέπεια του ατόμου. Πρόκειται για τομείς της ζωής μας που θεωρητικά είναι ελεύθεροι παρεμβάσεων από τις κρατικές αρχές και που το κράτος οφείλει επίσης θεωρητικά να προστατεύει από παρεμβάσεις άλλων ανθρώπων. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων χρησιμοποιεί την έννοια της «σωματικής και ψυχολογικής ακεραιότητας» του ατόμου για να εκτιμήσει αρκετές από τις προσφυγές που λαμβάνει υπό το Άρθρο 8.

Οι κυβερνήσεις οφείλουν να διασφαλίζουν ότι οι άνθρωποι μπορούν να διάγουν τη ζωή τους φυσιολογικά, σύμφωνα με τις προσωπικές τους προτιμήσεις, χωρίς ούτε να τους πιέζουν άλλοι να μπουν σε ένα καλούπι «όπως όλοι», ούτε να διώκονται επειδή έχουν διαφορετικές ανάγκες από άλλους. Αυτό που έχει σημασία είναι το πώς επηρεάζεται ένας άνθρωπος από κάτι που έκανε το κράτος ή που αμέλησε να κάνει: η προσωπική μας ζωή είναι προσωπική υπόθεση!

Εντούτοις, το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή δεν είναι ένα «απόλυτο» δικαίωμα, το οποίο σημαίνει ότι οι κρατικές αρχές οφείλουν να αντισταθμίζουν την ιδιωτική ζωή κάποιου έναντι άλλων απαιτήσεων της κοινωνίας ή άλλων ατόμων. Πολύ περιστασιακά, ίσως να δικαιολογείται το κράτος να εξετάσει προσωπικά δεδομένα ανθρώπων, προκειμένου να προστατεύσει άλλους - και ενίοτε μπορεί να αποφασίσει να μην προστατεύσει την ιδιωτικότητα κάποιου, είτε επειδή δε διατρέχει ιδιαίτερα σοβαρό κίνδυνο το ενδιαφερόμενο άτομο, είτε επειδή το κόστος για τους άλλους είναι υπερβολικά υψηλό.

Δεν είναι πάντα εύκολο να επιτευχθεί η σωστή ισορροπία. Στην υπόθεση Copland κατά Ηνωμένου Βασιλείου, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων εξέτασε κατά πόσο αποτελούσε παραβίαση του Άρθρου 8 το ότι ένα ίδρυμα ανώτερης εκπαίδευσης παρακολουθούσε την ηλεκτρονική αλληλογραφία και τις τηλεφωνικές συζητήσεις των εργαζομένων. Το Δικαστήριο απεφάνθη ότι αποτελούσε παραβίαση του δικαιώματος στην ιδιωτικότητα.

Στην υπόθεση K.U. κατά Φινλανδίας, το Δικαστήριο έκρινε ότι η προστασία της ιδιωτικής ζωής και ασφάλειας ενός ανηλίκου ήταν πιο σημαντική από την προστασία της ιδιωτικής ζωής του ατόμου που είχε δημοσιεύσει ψευδή αγγελία στο όνομά του.

Σε γενικές γραμμές, ακριβώς όπως και με όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα, οι κρατικές αρχές είναι επωμισμένες να εξασφαλίζουν ότι κανείς δεν παρεμβαίνει στις προσωπικές ζωές και στην προσωπική αξιοπρέπεια των ανθρώπων, ούτε το κράτος, ούτε κανένας άλλος. Αυτό ισχύει τόσο στο διαδίκτυο, όσο και εκτός διαδικτύου.

ΙΔΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Η ιδιωτικότητα είναι μία πτυχή της «προσωπικής ζωής» και προστατεύεται εξίσου από το Άρθρο 8 της ΕΣΔΑ. Η ιδιωτικότητα αφορά τους τομείς εκείνους της σωματικής, κοινωνικής ή συναισθηματικής μας ζωής που δε θέλουμε να μοιραζόμαστε δημόσια. Εκτός και εάν δώσουμε ρητή άδεια ή εκτός και εάν συντρέχουν σοβαρότατοι λόγοι, που άπτονται της προστασίας δικαιωμάτων άλλων ανθρώπων, τα πράγματα εκείνα που θέλουμε να είναι ιδιωτικά θα πρέπει να παραμένουν ιδιωτικά! Κανένας άνθρωπος

και καμία οργάνωση δεν έχει το δικαίωμα να γνωρίζει πράγματα για την προσωπική μας ζωή, που εμείς δεν επιθυμούμε να γνωρίζουν.

Ωστόσο, οι προεπιλεγμένες ρυθμίσεις σε πολλά διαδικτυακά φόρουμ ή ιστότοπους δεν είναι πάντα εύληπτες, ούτε είναι πάντα σχεδιασμένες με κύριο μέλημα την προστασία της ιδιωτικότητας των χρηστών. Χρειάζεται μέριμνα και προσοχή για να εξασφαλίσει κάποιος ότι τα προσωπικά δεδομένα παραμένουν προσωπικά, καθώς και μια γενική κατανόηση των δυνητικών κινδύνων.

Οι διάφορες πτυχές του θέματος της ιδιωτικότητας μπορούν επίσης να είναι σημαντικές στο πλαίσιο του περιεχομένου που μοιραζόμαστε στο διαδίκτυο. Οι νέοι άνθρωποι οφείλουν να αντιλαμβάνονται ότι, όπως ακριβώς η δική τους ιδιωτικότητα είναι σημαντική, το ίδιο ισχύει και για την ιδιωτικότητα των άλλων. Η άνεση στο μοίρασμα φωτογραφιών, video, μηνυμάτων ή άλλων πληροφοριών μπορεί να οδηγήσει σε απροσεξία, που μπορεί να προκαλέσει κακό σε άλλους. Το βασικό μήνυμα για τους νέους είναι ότι υλικό που αφορά άμεσα κάποιον άλλο μπορούμε να το μοιραζόμαστε είτε εάν (δεν είναι επιβλαβές ή υβριστικό και) ήδη αποτελεί κοινό κτήμα (public domain), είτε εάν το άλλο πρόσωπο έχει δώσει την άδειά του να μοιραστεί.

Αξίζει, επίσης, να σημειωθεί ότι στις περισσότερες περιπτώσεις ηλεκτρονικής επικοινωνίας, το υλικό δεν είναι ποτέ πραγματικά προσωπικό. Τα ηλεκτρονικά μηνύματα και οτιδήποτε αναρτάται στο διαδίκτυο είναι σχεδόν πάντα προσβάσιμα και από άλλους. Επιπλέον, δε γίνεται ποτέ να αφαιρεθεί πλήρως από τον «εικονικό» χώρο.

Μη ισχυροί κωδικοί πρόσβασης ή ανεπαρκείς προφυλάξεις ασφαλείας καθιστούν εφικτή την πρόσβαση τρίτων σε πληροφορίες που αποθηκεύονται σε ιδιωτικά μέρη του προφίλ του χρήστη ή σε ηλεκτρονικά γραμματοκιβώτια. Ακόμα και ένας ισχυρός κωδικός πρόσβασης δεν μπορεί να εγγυηθεί πλήρη προστασία από χάκερς ή τη μη παρείσφρηση από κρατικές υπηρεσίες ασφαλείας!

Οι νέοι άνθρωποι οφείλουν να γνωρίζουν τους κινδύνους αυτούς και να επιδεικνύουν προσοχή και υπευθυνότητα για να προστατεύουν τις λεπτομέρειες της ζωής τους που δε θέλουν να γνωρίζουν άλλοι. Επίσης οφείλουν να γνωρίζουν ότι, εάν λάβουν επαρκείς προφυλάξεις, αλλά κάποιος καταφέρει να αποκτήσει πρόσβαση σε προσωπικά τους δεδομένα, αυτό πιθανότατα θα έχει επιτευχθεί παράνομα και θα αποτελεί παραβίαση του δικαιώματός τους στην ιδιωτικότητα.

Στην ενότητα για τον κυβερνοεκφοβισμό παρατίθενται κάποιες προφυλάξεις που μπορούν να λαμβάνουν οι νέοι/νέες ώστε να εξασφαλίζουν ότι τα προσωπικά τους δεδομένα δε θα γίνουν κοινό κτήμα.